



ROVANIEMI

Kasvuohjelma 2026–2030

Rovaniemen kaupungin kasvuohjelma on laadittu ohjaamaan Rovaniemen elinvoiman pitkjänteistä kehittämistä. Se varmistaa, että kaupunki kasvaa hallitusti, kestävästi ja kilpailukykyisesti.

Ohjelma kokoaa yhteen kaupungin elinvoimapolitiittisen vision, kehittämisen painopisteet ja kärkitoimenpiteet sekä kärkialat vuosille 2026–2030. Se on suunnattu kaupungin päättäjille, viranhaltijoille, yrityksille, oppilaitoksille ja muille yhteistyökumppaneille, jotka vahvistavat Rovaniemen elinvoimaa.

Sisälllys

LUKU 1.

Rovaniemen elinvoimapolitiittinen visio 4

LUKU 2.

Rovaniemen elinvoiman painopisteet
ja kärkitoimenpiteet 6

LUKU 3.

Rovaniemen elinvoimapolitiikan
kilpailukykykärjet 22

Liitteet 50



LUKU 1.

Rovaniemen
elinvoimapolitiittinen visio

Vuonna 2040 Rovaniemi on kiinnostavin arktisen osaamisen kansainvälinen keskus, jossa kaupunki, yritykset, oppilaitokset ja muut paikalliset toimijat luovat yhdessä innovatiivisia ja kestäviä ratkaisuja. Ne vahvistavat monipuolista elinkeinorakennetta koko kaupungin alueella.

Rovaniemi luo elinvoimaa ja mahdollisuuksia sen asukkaille. Avoin vuoropuhelu ja kärkialoihin kohdenneet panostukset ovat tuottaneet kestäväää kasvua sekä uusia yrittämisen ja työskentelyn mahdollisuuksia.



LUKU 2.

Rovaniemen elinvoiman painopisteet ja kärkitoimenpiteet

ROVANIEMEN ELINVOIMAN PAINOPISTEET JA KÄRKITOIMENPITEET

Elinvoimaisuuden turvaamiseksi tulee monipuolistaa kaupungin elinkeino-rakennetta, vahvistaa yhteistä kehittämiskulttuuria sekä lisätä osajaveto- ja pitovoimaa. Elinvoiman kehittämisessä huomioidaan koko kaupunkiympäristö, vahvistaen myös Rovaniemen maaseudun ja kylien elinvoimaa.

Kilpailukyvyn perustana ovat lasten ja nuorten hyvä ja turvallinen kasvuympäristö, toimiva arki- asukkaille, kaupunki-organisaation yritysmyönteisyys, tiivis yhteistyö oppilaitosten kanssa sekä strateginen ja ennakoiva maankäyttö. Nämä vahvuudet tukevat niin nykyisiä Rovaniemellä toimivia yrityksiä kuin uusia sijoittuvia ja kasvavia yrityksiä. Tämä edistää uusien työpaikkojen syntymistä.

Kestävä kasvu ja elinvoima edellyttävät, että kaupunkikehitys, palvelut ja toimintaympäristöt ovat mahdollisimman saavutettavia ja toimivia eri käyttäjäryhmille. Kärkialojen kehittämisessä huomioidaan ympäristövaikutukset, kestävyys ja aluerakenteen kokonaisuus



Miten
Rovaniemen
elinvoima kasvaa
vuosina
2026–2030?

Rovaniemen kaupungin ja Rovaniemen yrittäjien yhteinen elinvoimalupaus

Päätöksenteon ennakoitavuus: Kaupunki lupaa yrittäjille, että valmistelu- ja päätöksentekoprosessi on ennakoitava, johdonmukainen ja pitkäjänteinen.

Yrittäjälähtöinen palvelukulttuuri: Kaupunki tarjoaa yrittäjille selkeää, saavutettavaa ja nopeasti reagoivaa palvelua, joka perustuu kuuntelemiseen, ratkaisukeskeisyyteen ja palveluprosessien parantamiseen.

Vuoropuhelun edistäminen: Kaupunki ja yrittäjät sitoutuvat säännölliseen ja avoimeen vuoropuheluun, joka edistää yhteistyötä ja ymmärrystä molempien osapuolten tarpeista.

Yrittäjäystävällisen ilmapiirin luominen: Rovaniemellä pyritään yhdessä luomaan yrittäjäystävällinen ilmapiiri, jossa tuetaan yritysten perustamista ja kasvua.

Asiantuntemuksen jakaminen ja tuki: Kaupunki tarjoaa yrittäjien tueksi asiantuntijapalveluita ja resursseja, joita on helppo käyttää ja joiden tunnettuutta edistetään aktiivisesti.

Kestävän ja vastuullisen elinvoiman edistäminen: Molemmat osapuolet työskentelevät kestävän ja vastuullisen elinkeinopolitiikan hyväksi tukien ekologisesti ja sosiaalisesti kestäviä liiketoimintamalleja.

Yhteistyön ja verkostoitumisen kehittäminen: Rovaniemellä edistetään eri toimijoiden, kuten paikallisten yritysten, oppilaitosten ja järjestöjen, yhteistyötä ja verkostoitumista.

Rovaniemen elinvoiman painopisteet 2026–2030



YRITTÄJÄKESKEISYYS

Rovaniemi on yritysmyönteinen kaupunki, jossa elinvoimapolitiikka perustuu yrittäjien tarpeisiin ja avoimeen vuoropuheluun.



OSAAJAVETO- JA PITOVOIMA

Rovaniemi tunnetaan osaajien ja opiskelijoiden vetovoimaisena kotikaupunkina, jossa arki, opiskelu ja työmahdollisuudet muodostavat sujuvan kokonaisuuden.



KEHITTÄMISEN KULTTUURI

Rovaniemellä on rohkea ja kokeileva kehittämiskulttuuri, joka tukee luovuutta ja elinvoiman uudistumista.



Yrittäjäkeskeisyys



Yrittäjäkeskeisyys

KÄRKITOIMENPITEET

Rovaniemi on yritysmyönteinen kaupunki, jossa elinvoimapolitiikka perustuu yrittäjien tarpeisiin ja avoimeen vuoropuheluun.

Toteutamme elinvoimalupausta yhdessä yrittäjien kanssa ja tuomme aktiivisesti esille yrittäjyyden merkitystä kaupungille.

Tunnumme alueen yritys kentän ja teemme vuosittain yrittäjäkyselyn arvioidaksemme yrittäjäystävällisyyden tilaa.

Luomme kaupungin, elinkeinoelämän ja oppilaitosten yhteisen keskustelufoorumin edistämään kaupungin elinvoiman kestävän kasvun ja vastuullisen yritystoiminnan sekä arktisen olosuhdeosaamisen mahdollisuuksia.

Ylläpidämme vuoropuhelua paikallisten yritysten kanssa ja luomme kohtaamisen paikkoja, kuten tapahtumia ja keskustelutilaisuuksia koko kaupungin alueella.

Kartoitamme Osaaja-allianssin mukaisella yhteistyöllä sijoittuvien ja alueella jo toimivien yritysten osaamis- ja työvoimatarpeet ja etsimme sopivat osaajat.

Edistämme yritysten halukkuutta kasvuun ja kansainvälistymiseen yhdessä oppilaitosten kanssa vahvistaen niiden liiketoiminta-, innovaatio- ja kansainvälistymisvalmiuksia sekä yhteistyömahdollisuuksia.

Edistämme paikallisten yritysten osallistumismahdollisuuksia kilpailutuksiin markkina-vuoropuhelun ja info-tilaisuuksien avulla sekä hyödyntämällä hankintojen osiin jakamista mahdollisuuksien mukaan.

Vakiinnutamme Advisory Board -toimintamallin yritysvaikutusten arvioinnin välineeksi koko kaupunki-organisaatiossa ja hyödynnämme sitä.



Yrittäjäkeskeisyys

KÄRKITOIMENPITEET

Rovaniemi on yritysmyönteinen kaupunki, jossa elinvoimapolitiikka perustuu yrittäjien tarpeisiin ja avoimeen vuoropuheluun.

Sitoudumme tapaamaan Rovaniemelle sijoittumista harkitsevat yritykset viipymättä heidän yhteydenottonsa jälkeen. Edistämme yritysten sijoittautumisen edellytyksiä vuosittain asetettavilla kehittämistoimenpiteillä.

Autamme yrityksiä löytämään työntekijöitä sekä edistämme yritysten ja työnhakijoiden kohtaamista erilaisin keinoin.

Kuuntelemme yrittäjiä sujuvoittaaksemme kaavoitus- ja lupaprosesseja niin, että ne ovat ymmärrettäviä ja tukevat yritysten kasvua.

Varmistamme riittävän yritystonttivarannon pitkäjänteisesti ja tulevaisuuteen peilaten.

Selvitämme uusien starttirahalla aloittaneiden yritysten palvelutarpeet ja vastaamme niihin verkostona.

Selvitämme maaseudulla ja kyläalueilla toimivien yritysten toimintaedellytyksiä, elinkeinovahvuuksia ja kehittymispotentiaalin. Huomioimme matkailun vahvan kasvun luomat mahdollisuudet, ja kehitämme tukimuotoja kyläalueiden tarpeet huomioiden.

Viestimme toiminnastamme ja markkinoimme palvelujamme yrityksille suunnitelmallisesti. Nostamme esiin Rovaniemen yritysystävällisyyden ja kirkastamme kaupungin yritysmyönteisyyttä.

Kehitämme maksutonta kiertotalous- ja ilmastofoorumia. Se edistää yritysten verkostoitumista ja auttaa löytämään rahoitusta vihreän siirtymän investointeihin.

Yrittäjäkeskeinen toimintaympäristön kehittäminen

Miten kaupunki luo edellytyksiä ja mahdollisuuksia yritysten toiminnalle ja kasvulle?

Tavoitteen mittaaminen perustuu kärkitoimenpiteiden teemoihin:

Teema	Mitattava ydin
Yritystoiminnan kasvuedellytysten kehitys	Miten kaupunki on tukenut yritysten kasvua ja kehitystä?
Sijoittumisen, elinkeinopotentialin ja yritysmyönteisyyden vahvistaminen	Miten kaupunki on edistänyt yritysten sijoittumisen edellytyksiä ja vahvistanut yritysmyönteistä toimintaympäristöä?
Yritysilmapiirin ja yhteistyön kehitys	Miten kaupunki on edistänyt vuoropuhelua ja yhteistyötä yritysten kanssa?

Teemojen laadullinen arviointi toteutetaan kerran vuodessa.



MITTAAMINEN

Teemaa kuvaava määrällinen mittari:

Rovaniemen kaupungin yrittäjäystävällisyys asteikolla 1–5*

Lähtötaso 2025: 2,4 → Tavoitetaso 2030: 3,5

* Lähde: Rovaniemen yrittäjäkysely



Osaajaveto- ja pitovoima



Osaajaveto- ja pitovoima

KÄRKITOIMENPITEET

Rovaniemi tunnetaan osaajien ja opiskelijoiden vetovoimaisena kotikaupunkina, jossa arki, opiskelu ja työmahdollisuudet muodostavat sujuvan kokonaisuuden.

Etsimme ratkaisuja asunto-ongelmiin yhdessä oppilaitosten, opiskelijajärjestöjen ja asuntotoimijoiden kanssa.

Vauhditamme yksityisten tonttien rakentumista kannustamalla maanomistajia jalostamaan tonttejaan asumisen ja yrittämisen tarpeisiin niin kaupungin keskusta-alueella kuin kylissä.

Seuraamme vapaa-ajan asumisen kehitystä ja vahvistamme sen mahdollisuuksia osana kaupungin elinvoimaa.

Kehitämme kaupunkiympäristöä viihtyisämmäksi, vehreämmäksi ja elävämmäksi. Aloitamme kävelykadun alueelle laadittavasta toteuttamis-suunnitelmasta.

Vahvistamme oppilaitosten ja yritysten yhteistyötä, jotta Rovaniemeltä löytyy mahdollisuuksia harjoitteluun, opiskelu johtaa työhön ja osaajat jäävät kaupunkiin. Vahvistetamme lisäksi oppilaitosyhteistyötä tukemalla kansainvälisiä vaihtoja ja yritysyhteistyötä jo peruskoulu- ja lukiotasolla.

Autamme opiskelijoita ja uusia osaajia kiinnittymään Rovaniemelle vahvistamalla heidän kytköksiään paikallisyhteisöihin. Työtä ohjaa oppilaitosten ja opiskelija-järjestöjen kanssa laadittu strateginen kumppanuussopimus.

Hyödynnämme osaajamarkkinoinnissa Rovaniemen tunnistettuja vetovoimatekijöitä.

Kehitämme kiertotalous- ja ilmastofoorumia. Se edistää verkostoitumista ja luo vihreän siirtymän työpaikkoja yritysten, oppilaitosten ja opiskelijoiden yhteishankkeissa.



Osaajaveto- ja pitovoima

KÄRKITOIMENPITEET

Rovaniemi tunnetaan osaajien ja opiskelijoiden vetovoimaisena kotikaupunkina, jossa arki, opiskelu ja työmahdollisuudet muodostavat sujuvan kokonaisuuden.

Edistämme kansainvälisten osaajien palveluita ja toimintamahdollisuuksia Rovaniemellä. Varmistamme International House -palvelupisteen toiminnan osana pitovoimaa.

Neuvomme paikallisia työnantajia kansainvälisten osaajien rekrytoinneissa. Tunnistamme ne työnantajat, joilla on potentiaalista tarvetta kv-rekrytoinneille.

Kehitämme elinvoimapalveluiden henkilöstön osaamista kansainvälisessä rekrytoinnissa ja kansainvälisten osaajien palvelutarpeiden tunnistamisessa.

Sitoudumme kuulemaan lapsia ja nuoria elinvoimaan vaikuttavissa ratkaisuisa, erityisesti kaupunkiympäristön, liikkumisen ja vapaa-ajan ympäristöjen kehittämisessä.

Edistämme osaltamme työmarkkinoiden vastaanotto-kykyä ja monimuotoisuutta.

Laadimme kansainvälisille osaajille vaikuttavia viestintämateriaaleja. Jaamme hyviä käytäntöjä ja esimerkkitarinoita eri kanavissa ja tilaisuuksissa.

Tuotamme kansainvälisille osaajille ajantasaista tietoa ja perehdytysmateriaalia eri alustoille.

Varmistamme vetovoimatekijöitä ja kasvun edellytyksiä myös alueellisesti yhteisellä edunvalvonnalla ja pitkäjänteisellä yhteistyöllä Lapin kuntien kanssa

Kaupungin osaajavetovoiman ja -pitovoiman kokonaiskehitys

Kuinka vahvasti Rovaniemi koetaan paikkana, johon on helppo tulla, jossa on mahdollista rakentaa tulevaisuutta ja johon halutaan jäädä?

Tavoitteen mittaaminen perustuu kärkitoimenpiteiden teemoihin:

Teema	Mitattava ydin
Elinympäristön vetovoiman kehitys	Miten kaupunki on kehittänyt ympäristöä ja asumisen ratkaisuja tukemaan sujuvaa arkea ja lisäämään houkuttelevuutta koko kaupungin alueella.
Osaajien vetovoima- ja pitovoimakehitys	Miten kaupunki on houkutellut, integroinut ja sitouttanut osaajia aktiivisesti yhteistyössä yritysten, oppilaitosten ja verkostojen kanssa?
Kaupungin elävyyden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Millä tavoin kaupunki on kehittänyt elävää ja osallistavaa kaupunkiympäristöä?

Teemojen laadullinen arviointi toteutetaan kerran vuodessa.

MITTAAMINEN



Teemaa kuvaava määrällinen mittari:

Rovaniemen kaupungin sijoittuminen EVP-indeksissä* yli 50 000 asukkaan kaupungeista.

Lähtötaso 2025: 8:n joukossa → Tavoitetaso 2030: 5:n joukossa

*Lähde: MDI, elinvoima-, veto- ja pitovoimaindeksi



Kehittämisen kulttuuri



Kehittämisen kulttuuri

KÄRKITOIMENPITEET

Rovaniemellä on rohkea ja kokeileva kehittämiskulttuuri, joka tukee elinvoiman uudistumista.

Käynnistämme esiselvityksiä nousevista ilmiöistä ja mahdollisuuksista. Ennakoimme toimintaympäristömme muutoksia sekä hyödynnämme lasten ja nuorten näkemyksiä erityisesti silloin, kun ratkaisulla on vaikutusta tulevaisuuden arkeen ja ympäristöön.

Vakiinnutamme *Rovaniemi kokeilualustana* -toimintatavan, jossa testaamme ideat pienimuotoisina kokeiluina ennen laajempaa kehittämistä.

Osallistumme aktiivisesti kansallisiin ja eurooppalaisiin verkostoihin saadaksemme uusia ideoita elinvoiman kestävän kasvun edistämiseen.

Haemme yhteishankkeita ja pilottimahdollisuuksia sekä yksin että yhdessä oppilaitosten kanssa.

Hyödynnämme verkosto-yhteistyötä tutkimustarpeiden kohdentamiseen.

Lisäämme ennakointikyvykkyyttä yritysten ja oppilaitosten kanssa trendi- ja tulevaisuustyöpajoissa. Selvitämme myös mahdollisuutta järjestää yhteinen innovaatiokilpailu.

Tiivistämme oppilaitosten, yritysten ja tutkimus-organisaatioiden yhteistyötä uusien ratkaisujen kehittämiseksi ja testaamiseksi aidoissa käyttöympäristöissä niin kaupungissa kuin kylissä.

Edistämme kylien ja maaseudun kehittämisrahoituksen ohjautumista tarvelähtöisiin kohteisiin. Tuemme paikallislähtöistä kehittämistä ja ketteriä kokeiluita sekä vahvistamme yhteistyörakenteita.

Kaupungin kehittämisen rohkeus ja vaikuttavuus

Kuinka rohkeasti kaupunki kokeilee uusia ideoita? Miten kaupunki hyödyntää kumppanuuksia ja verkostoja sekä kohdentaa kehittämisen resursseja paikallisiin tarpeisiin niin, että niistä syntyy näkyvää hyötyä?

Tavoitteen mittaaminen perustuu kärkitoimenpiteiden teemoihin:

Teema	Mitattava ydin
Kaupungin kokeilu- ja ennakkointikyvyn kehittyminen	Miten kaupunki on kokeillut uusia toimintatapoja ja mitä se on oppinut niistä?
Korkeakoulu- ja kumppanuus-lähtöisen kehittämisen aktiivisuus ja vaikuttavuus	Miten kaupunki on tehnyt vaikuttavaa yhteistyötä yritysten, korkeakoulujen ja oppilaitosverkostojen kanssa?
Paikallislähtöisen kehittämisen vahvistuminen	Miten kaupunki on kohdentanut resursseja paikallisiin tarpeisiin ja testannut ratkaisuja käytännössä?

Teemojen laadullinen arviointi toteutetaan kerran vuodessa.



MITTAAMINEN



Teemaa kuvaava määrällinen mittari:

Kaupunkiorganisaation kumppanuus- ja verkostohankkeiden määrä vuodessa.

Lähtötaso 2025: 13 → Tavoitetaso 2030: 20

*Lähde: Rovaniemen kaupunki

Edunajaminen

Edunajamisella varmistetaan, että Rovaniemen kasvu, elinvoima ja erityispiirteet tunnistetaan ja huomioidaan valtion päätöksenteossa, rahoituksessa ja ohjausjärjestelmissä. Tavoitteena on vaikuttaa ennakoivasti valtakunnallisiin linjauksiin, edistää Rovaniemen kehitystä tukevia ratkaisuja sekä vahvistaa kaupungin asemaa strategisesti merkittävänä kasvukeskuksena pohjoisessa Suomessa.

Edistämme matkailualan toimintaedellytyksiä lainsäädännön, kokonaisturvallisuuden, saavutettavuuden ja TKI-rahoituksen näkökulmista.

Edistämme yhdenvertaista asuntopolitiikkaa ja vaikutamme valtion päätöksentekoon. Rovaniemen näkökulmasta valtakunnallisten linjausten tulisi tukea myös maakuntakeskusten elinvoimaista asuntotuotantoa.

Edistämme ekologisesti ja sosiaalisesti kestävän kaivosteollisuuden toimintaedellytyksiä lausumalla vireille tulevista lainsäädäntö-hankkeista ja vaikuttamalla toimintaa tukevan infrastruktuurin parantamiseen.

Edistämme työllisyyspalvelujen ydintehtävää vaikuttamalla lainsäädäntömuutoksiin ja rahoitusmalleihin.

Edistämme sähkön kantaverkon kattavuutta ja kapasiteetin lisääntymistä Rovaniemen alueella.

Edistämme merkittävien puolustusturvallisuuteen kytkeytyvien hankkeiden toteutumista Rovaniemellä.

Edistämme edunajamisen ja omistajaohjauksen keinoin erityisesti kyläalueiden digitaalisen ja fyysisen saavutettavuuden parantumista sekä maaseutualueille kohdentuvan rahoituksen jatkuvuuden turvaamista.

Edistämme edunajamisen keinoin monikäyttöisen tie- ja raideliikenteen kehittämistä.

LUKU 3.

Rovaniemen elinvoimapolitiikan kilpailukykykärjet

Rovaniemi tunnetaan kilpailukykyä vahvistavista ja elinkeinorakennetta monipuolistavista kärkialoistaan, jotka muodostavat kaupungin elinvoiman perustan.

Kärkialojen valinta on tärkeää, jotta resursseja voidaan kohdistaa riittävästi ja pitkäjänteisesti näiden alojen kehittämiseen. Valittujen alojen järjestelmällinen kehittäminen avaa uusia mahdollisuuksia ja tukee investointien sekä osaavan työvoiman houkuttelua alueelle. Kehittämistoiminnassa on oleellista tunnistaa kaupungin rooli kunkin toimialan kasvun edellytysten mahdollistajana.



Rovaniemen kilpailukykykärjet



Kilpailukykykärjet

KÄRKITOIMENPITEET

Rovaniemi tunnetaan kilpailukykyä vahvistavista ja elinkeinorakennetta monipuolistavista kärkialoistaan, jotka muodostavat kaupungin elinvoiman perustan.

Kohdistamme resursseja ja teemme alueellista yhteistyötä elinvoimapolitiikan kärkialojen pitkäjänteiseen suunnitteluun ja kestäväan kehittämiseen.

Toteutamme suunnitelmallisesti kärkialoihin liittyvää monikanavaista markkinointia.

Suuntaamme TKI-toimintaa lähemmäs elinkeinoelämää erityisesti kärkialoilla. Vahvistamme välittäjätoimintaa korkeakoulujen, oppilaitosten ja yritysten välillä.

Panostamme valituilla kärkialoilla osaamisen kehittämiseen yhdessä korkeakoulukonsernin ja REDU:n kanssa.

Laadimme tarvittaessa erillisiä suunnitelmia ja selvityksiä ja kohdistamme hanketoimintaa kärkialojen edistämiseen.

Kontaktoimme kärkialoilla toimivia tai kärkialoja tukevia yrityksiä houkutellaksemme niitä sijoittautumaan Rovaniemelle.

Määritämme kärkialojen tärkeimmät investointikohteet, kuten matkailun ja palveluiden kohteet sekä teollisuusalueet. Samalla tunnistamme uuden teknologian ja ilmasto-osaamisen tuomat mahdollisuudet.

Vahvistamme ennakointia ja elinvoimanäkökulmaa strategisessa yleiskaavassa kärkialojen kehittämisen ja kestäväan kasvun tueksi.

Kärkialojen kilpailukyvyyn kokonaiskehitys

Kokonaisarvio siitä, miten Rovaniemi onnistuu vahvistamaan kärkialojensa strategista ohjausta, osaamisperustaa ja kasvuedellytyksiä.

Tavoitteen mittaaminen perustuu kärkitoimenpiteiden teemoihin:

Teema	Mitattava ydin
Kärkialojen strategisen ohjauksen kehitys	Kuinka suunnitelmallisesti resursseja ja päätöksentekoa on suunnattu kärkialojen pitkäjänteiseen kehittämiseen?
Kärkialojen kasvu- ja investointiedellytysten kehitys	Kuinka kaupunki on onnistunut rakentamaan ja vahvistamaan kärkialojen yritystoiminnan, sijoittumisen ja investointien edellytyksiä?
Kärkialojen TKI- ja osaamisperustan vahvistuminen	Kuinka vaikuttavasti kaupunki on ohjannut ja mahdollistanut kärkialojen TKI- ja osaamisyhteistyötä?

Teemojen laadullinen arviointi toteutetaan kerran vuodessa.

MITTAAMINEN



Rovaniemen elinvoimapolitiikan kärkialat

Laaditun kilpailukykyanalyysin ja eri tahoja osallistavien tilaisuuksien pohjalta panostamme erityisesti seuraaviin elinvoimapolitiikan kärkialoihin:



**YMPÄRIVUOTINEN
MATKAILU JA
HYVINVOINTI**



**ARKTINEN
TURVALLISUUS
JA LOGISTIIKKA**



**MINERAALI-
TEOLLISUUS JA
SITÄ PALVELEVAT
ARVOKETJUT**



LUOVAT ALAT

Digitaalisuuden ja datatalouden sekä kierto- ja energiatalouden ja ilmastoviisauden edistäminen toimivat poikkileikkaavina periaatteina siltä osin kuin ne soveltuvat näiden kärkialojen kehittämiseen.



Ympäriavuotinen matkailu ja hyvinvointi

Ympärivuotinen matkailu ja hyvinvointi

Merkitys ja nykytila

Matkailu rakentuu Rovaniemellä hyvinvoinnin, liikunnan sekä kulttuurialojen ja luovien alojen monipuoliseen tarjontaan. Kaupunki tarjoaa ainutlaatuisen yhdistelmän arktista matkailua, hyvinvointipalveluita ja luovia sisältöjä, jotka yhdessä muodostavat vahvan perustan ympärivuotiselle matkailulle. Matkailun kasvu on ollut vahvaa ja yritysverustanta alalla aktiivista. Hyvinvointipalvelut – mukaan lukien terveys- ja sosiaalipalvelut sekä liikunta-ala – ovat vahvistuneet. Myös kulttuurialat ja luovat alat, kuten taide, viihde ja virkistystoiminta, tukevat matkailun kehitystä ja ovat kasvussa.

Rovaniemen laaja koulutuksen ja tutkimuksen ekosysteemi vahvistaa matkailun, hyvinvointiteknologian, liikunta-alan, luovien alojen ja muotoilun osaamista. Arktinen luonto ja kulttuuriperintö luovat vahvan pohjan, jolle voidaan kehittää houkuttelevia, ympärivuotisia matkailu- ja hyvinvointipalveluita.





Ympärivuotinen matkailu ja hyvinvointi

Profiili

Rovaniemen matkailu on kansainvälinen ja ympärivuotinen kokonaisuus, joka kattaa majoitus-, ohjelma- ja ravintolapalvelut sekä logistiikan. Toisena tukijalkana toimivat hyvinvointi- ja liikunta-alat palvelevat niin paikallisia kuin matkailijoitakin.

Vahvuudet

Rovaniemi tunnetaan kansainvälisesti. Se on helposti saavutettavissa ja tarjoaa monipuolisen palveluvalikoiman. Ainutlaatuinen luonto ja uniikit kulttuuritapahtumat lisäävät vetovoimaa. Hyvinvointi- ja liikunta-alalla vahvuuksia ovat laajat fasilitetit, osaava työvoima sekä tuotekehityspotentiaali.

Haasteet

Keskeisiä haasteita ovat tonttipula, matkailun sesonkiluonteisuus, asuntotilanteen haasteet, työvoiman saatavuus, kestävän kehityksen vaatimukset sekä ilmastonmuutoksen ja matkailun maankäytön aiheuttamat muutokset alueen luontoon ja ekosysteemeihin. Haasteita liittyy myös kasvun suunnittelemattomuuteen ja hallintaan: ilman selkeitä linjauksia riskinä on ylikuormitus, liiallinen kaupallisuus ja paikallisten arjen heikentyminen.

Kehittämistarpeet

Tulevaisuuden kehityksessä korostuvat ympärivuotisen matkailun ja erityisesti kesätuotteiden kehittäminen, vastuullisuuskriteerien selkeyttäminen, hiilineutraalisuuteen panostaminen, paikallisten entistä vahvempi osallistaminen, palveluverkoston laajentaminen, palvelujen saavutettavuuden edistäminen sekä hyvinvointi- ja liikuntapalvelujen digitalisointi.



Ympärivuotinen matkailu ja hyvinvointi

KÄRKITOIMENPITEET

Laadimme matkailun kestävää kehittymistä ohjaavan matkailuohjelman ja toimimme kaupunkikonsernina sen mukaisesti.

Aktivoimme yrityksiä, oppilaitoksia ja tutkijoita kehittämään matkailua ja hyvinvointia. Hyödynnämme tässä hanketyötä sekä valtion kanssa solmittua ekosysteemisopimusta.

Luomme Rovaniemelle liikunnan, urheilun ja hyvinvoinnin innovaatiokeskittymän, joka yhdistää luovasti kaupunkikulttuurin, hyvinvoinnin, olosuhdeosaamisen ja matkailun kestäviksi palveluiksi.

Luomme edellytyksiä, jotka mahdollistavat erityisesti lumettoman ajan tapahtumien järjestämisen Rovaniemellä. Näin ympärivuotisen matkailun kiinnostavuus lisääntyy.

Edistämme vesistöjen kestävää käyttöä luontomatkailun alustana.

Luomme luontomatkailulle uusia edellytyksiä kehittämällä kestävää reitistöä.

Vahvistamme kylien elinvoimaa edistämällä kestävää ja kylärakenteeseen tukeutuvaa matkailua strategisen yleiskaavan mukaisesti.

Parannamme matkailun kestävyttä ja ympärivuotisuutta kehittämällä uusia vastuullisuuteen pohjautuvia matkailualueita keskusta-alueen ulkopuolelle. Huomiomme niiden saavutettavuuden, sosiaalisen hyväksyttävyyden ja luontoarvot.



Ympärivuotinen matkailu ja hyvinvointi

KÄRKITOIMENPITEET

Vahvistamme kulttuurin ja luovien alojen roolia matkailun ympärivuotisen kasvun tukena.

Vahvistamme jo olemassa olevia kaupungin kulttuuripalveluita, jotka ovat vetovoimaisia ja suosittuja matkailijoiden käyntikohteita. Näitä ovat Arktikum, Korundi ja Aalto-keskus.

Edistämme uusien innovaatioiden syntymistä matkailualalle.

Ympärivuotisen matkailun ja hyvinvoinnin vahvistuminen

Kuinka kaupunki on edistänyt kestävää, ympärivuotista ja hyvinvointia tuottavaa matkailua.

Tavoitteen mittaaminen perustuu kärkialan teemoihin:

Teema



Mitattava ydin

Matkailun kestävän kehittämisen ohjaus ja yhteistyö

Miten kaupunki on ohjannut matkailun kestävää kehitystä?

Ympärivuotisuuden ja kestävien matkailualueiden kehittäminen

Miten kaupunki on vahvistanut matkailun ympärivuotisuutta ja kestävien matkailualueiden kehittymistä?

Kulttuurin, hyvinvoinnin ja innovaatioiden kytkeminen matkailuun

Miten kaupunki on vahvistanut kulttuurin, hyvinvoinnin ja innovaatioiden roolia matkailun vetovoiman ja kasvun tukena?

Teemojen laadullinen arviointi toteutetaan kerran vuodessa.

MITTAAMINEN



Teemaa kuvaava määrällinen mittari:

Välitön matkailutulo*

Lähtötaso 2024: 361 milj.€

Tavoitetaso 2030: 500 milj. €



*Lähde: Visitory Oy



Arktinen turvallisuus ja logistiikka



Arktinen turvallisuus ja logistiikka

Merkitys ja nykytila

Suomen Nato-jäsenyyden myötä Rovaniemen strateginen asema vahvistuu, mikä lisää mahdollisuuksia turvallisuus- ja puolustussektorin osaamisen kasvulle. Rakentaminen ja palvelut hyötyvät matkailu- ja turvallisuussektorin investoinneista. Rovaniemen monipuolinen teollinen perusta mahdollistaa kestävään logistiikkaan ja turvallisuuteen liittyvän liiketoiminnan kehittämisen.

Logistiikka-ala on edistynyt, ja kuljetus- sekä varastointialan yrityksiä on perustettu lisää. Rovaniemi toimii Lapin kaivostoiminnan logistisena keskuksena. Pohjoinen sijainti tekee kaupungista arktisen alueen teollisen ja logistisen solmukohdan, mikä tukee koko Lapin kilpailukykyä ja kasvua.





Arktinen turvallisuus ja logistiikka

Profiili

Puolustus- ja turvallisuussektori hyödyntää asevoimien tuotteita, kaksoiskäyttöteknologioita ja asiantuntijapalveluita. Nato-jäsenyys luo uusia mahdollisuuksia arktisen ympäristön innovaatioille. Logistiikka yhdistää tie-, lento-, rautatie- ja paikallisliikenteen arktisen logistiikan erityisosaamiseen.

Vahvuudet

Arktinen testausympäristö, varuskunnan tuoma vakaus ja Nato-prosessien avaamat markkinat lisäävät puolustus- ja turvallisuussektorin mahdollisuuksia. Sertifiointimahdollisuudet ja kansainvälinen yhteistyö vahvistavat alueen asemaa kansainvälisillä markkinoilla.

Logistiikan vahvuuksia ovat hyvä saavutettavuus, kattavat yhteysverkot ja osaavat yritykset. Modernit koulutusohjelmat ja testausympäristöt, kuten kylmätestaus arktisissa olosuhteissa, tukevat teollisuuden kehitystä.

Haasteet

Puolustussektorilla lupaprosessien ja vaatimusten monimutkaisuus, sosiaalisen hyväksynnän saavuttaminen sekä raaka-aineiden ja logistiikan erityisvaatimukset vaikeuttavat toimintaa. Logistiikassa haasteita tuovat

infran puutteet, kuten tavara-aseman puuttuminen, etäisyydet ja kuljetuskustannusten hallinta. Sähköistymisen ja latausinfran kehittäminen, eurooppalaisen raideleveyden edistäminen ja työvoiman saatavuus ovat keskeisiä kehityskohteita.

Kehittämistarpeet

Tulevaisuuden kehityksen kannalta olennaisinta on tiivistää oppilaitosyhteistyötä. Yritysverkostojen ja alihankintaketjujen vahvistaminen, kansainvälistymisen ja viennin tukeminen sekä kuntalaisten ja yritysten vuoropuhelun lisääminen ovat tärkeitä tavoitteita. Koulutustarjonnan laajentaminen tukee osaamisen kehittämistä.

Puolustussektorilla yritysten prosessien ja sertifikaattien tukeminen, yhteistyö viranomaisten kanssa, asenteisiin vaikuttaminen ja kansainvälisen liiketoiminnan sparraus edistävät kasvua. Matkaketjuajattelu ja uudenlaisten logistiikkaratkaisujen, kuten droonien ja digitalisaation, edistäminen tukevat logistista kilpailukykyä. Vastuukysymysten ja yhteistyömallien selkiyttäminen sekä infrainvestointien edistäminen ovat kehityksen kannalta tärkeitä.



Arktinen turvallisuus ja logistiikka

KÄRKITOIMENPITEET

Vahvistamme pohjoismaista yhteistyötä, jotta Rovaniemen asema arktisen alueen logistisena solmukohtana vahvistuu entisestään.

Kehitämme kaupungin logistista toimivuutta kokonaisvaltaisesti: vahvistamme liikenneyhteyksiä ja edistämme ratkaisuja, jotka sujuvoittavat liikennettä ja poistavat ruuhkia ja pullonkauloja.

Selvitämme uuden arktisen innovaatiokeskuksen tarvetta ja edellytyksiä. Se yhdistäisi kaupungin infran, logistisen sijainnin ja arktiset olosuhteet testausympäristöksi yrityksille ja tutkimuslaitoksille.

Edistämme uudenlaisten logistiikkaratkaisujen, kuten droonikäytävien, toteutumista, jotta Rovaniemen alueen logistinen kilpailukyky lisääntyy.

Olemme aktiivisesti mukana Lapin AMK:n koordinoimassa Arctic Drone Operation Centerissä. Etsimme ja edistämme oppilaitosten kanssa mahdollisuuksia kehittää Rovaniemen arktista turvallisuutta ja siihen liittyvää liiketoimintaa.

Kartoitamme ja toteutamme erityisesti hanketyöllä uusia liiketoiminnan ja infrastruktuurin kehittämismahdollisuuksia turvallisuus- ja puolustussektorilla.



Arktinen turvallisuus ja logistiikka

KÄRKITOIMENPITEET

Teemme Lapin AMK:n kanssa kokonaisvaltaisen selvityksen arktisen turvallisuuden mahdollisuuksista. Rahoitukseen käytetään kaupungin myöntämää lahjoitusta.

Hyödynnämme Rovaniemen vahvaa asemaa solmukohtana ja houkuttelemme uusia yrityksiä ja investointeja arktisen turvallisuuden, ilmastoturvallisuuden ja huoltovarmuuden aloille.

Edistämme erityisesti kylien roolia hajautettujen turvallisuus- ja huoltovarmuusratkaisujen sijoittumisalustoina. Vahvistamme kylien mahdollisuuksia toimia arktisen turvallisuuden pilotointi- ja testausympäristöinä.

Turvaamme alkutuotannon säilymisen maaseudulla tukemalla maaseutuyrittäjien toiminnan jatkuvuutta yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Alkutuotanto on keskeinen osa huoltovarmuutta, paikallista yritystoimintaa ja aluetaloutta, ja maatilojen monialaisuus tulee tunnistaa.

Arktinen turvallisuus ja logistiikka

Kuinka kaupunki on vahvistanut asemaansa arktisen alueen logistisena ja turvallisuuteen liittyvien ratkaisujen keskittymänä?

Tavoitteen mittaaminen perustuu kärkialan teemoihin:

Teema	Mitattava ydin
Arktisen logistiikan ja infrastruktuurin kehittäminen	Miten kaupunki on vahvistanut logistista asemaansa kehittämällä liikenneyhteyksiä, monikäyttöisyyttä ja energiainfrastruktuuria?
Arktisen turvallisuuden liiketoiminta- ja testausympäristön kehittäminen	Miten kaupunki on kehittänyt arktisen turvallisuuden testaus-, pilotointi- ja yhteistyöympäristöjä?

Teemojen laadullinen arviointi toteutetaan kerran vuodessa.



MITTAAMINEN



Teemaa kuvaava määrällinen mittari:

Kuljetuksen ja varastoinnin liikevaihdon kehitys*

Lähtötaso 2024: 259 milj.€

Tavoitetaso 2030: 350 milj. €

*Lähde: Yritysten toimipaikat kunnittain -tilasto, Kuljetus ja varastointi H49-53



Mineraaliteollisuus ja sitä palvelevat arvoketjut

Mineraaliteollisuus ja sitä palvelevat arvoketjut

Merkitys ja nykytila

Teollisuus yleisenä toimialana on Rovaniemellä merkittävä niin työllisyyden, liikevaihdon kuin tutkimus- ja innovaatio-toiminnan näkökulmasta. Kaupungissa toimii niin kestävään mineraalialaan liittyvää teollisuutta kuin tekniseen testaukseen ja analysointiin erikoistuneita asiantuntijapalveluita. Mineraaliteollisuuden ja siihen liittyvien alojen työpaikkamäärä ja IPR-aktiivisuus ovat kasvaneet.





Mineraaliteollisuus ja sitä palvelevat arvoketjut

Profiili

Alueen vahvuuksia ovat arktinen osaaminen, puhtaan energian hyödyntämisen potentiaali ja strateginen sijainti. Kaivossektori kattaa malminetsinnän, kaivostoiminnan ja rikastuksen. Se hyödyntää Lapin mineraalivarantoja ja kansainvälisiä investointeja.

Vahvuudet

Rovaniemen monipuolinen teollinen perusta ja kansainvälinen saavutettavuus tukevat alueen elinvoimaa. Puhtaan energian hyvä saatavuus ja kehittyvä logistiikka tuovat yrityksille kilpailuetua. Laajat mineraalivarat, kansainväliset investoinnit ja nuorten innovatiivisten yritysten toiminta luovat pohjaa mineraalialan tulevaisuuden kasvulle.

Haasteet

Alueella on osaajapula sekä tarve toimitilojen ja infrastruktuurin kehittämiseksi. Markkinoiden rajallisuus sekä investointien ja resurssien saatavuus rajoittavat kasvua. Mineraaliteollisuuden erityisiä haasteita ovat ympäristövaikutusten hallinta sekä lupaprosessien pituus ja lupien hyväksyntä. Lisäksi asuntotarve sekä logististen olosuhteiden ja markkinaolosuhteiden vaihtelut vaikuttavat kehitykseen.

Kehittämistarpeet

Olenneaisinta on tiivistää oppilaitosyhteistyötä ja kehittää toimitila- ja kaavoitusratkaisuja. Yritysverkostojen ja alihankintaketjujen vahvistaminen, kansainvälistymisen ja viennin tukeminen sekä kuntalaisten ja yritysten vuoropuhelun lisääminen ovat tärkeitä tavoitteita. Mineraaliteollisuuden vaikutuksista tarvitaan lisää tietoa. Kaavoituksessa sekä palveluiden suunnittelussa on huomioitava mineraaliteollisuus-toiminnan tarpeet. Koulutustarjonnan laajentaminen tukee osaamisen kehittämistä.



Mineraaliteollisuus ja sitä palvelevat arvoketjut

KÄRKITOIMENPITEET

Laadimme yritysten ja oppilaitosten kanssa mineraaliteollisuuden suunnitelman. Se ohjaa alan mahdollisuuksien hyödyntämistä sekä uusiin hankkeisiin varautumista sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla.

Tuemme paikallisia yrittäjiä integroitumaan mineraaliteollisuuden arvoketjuihin.

Kaavoitamme mineraaliteollisuutta tukevia yritys- tontteja. Edistämme maankäytöllisesti teollisuus- puistoja, jotka keskittyvät malmien jalostukseen ja sivu- virtojen hyödyntämiseen kierto- talouden ja ympäristön ehdoilla.

Tarjoamme houkuttelevia asumis- ja palveluratkaisuja mineraalialan työntekijöille.

Vastaamme mineraaliteollisuuden työvoimatarpeisiin korkeakoulu- ja oppilaitos- yhteistyöllä. Lisäämme lukiolaisten tietoisuutta kaivostoiminnan mahdollisuuksista.

Selvitämme yhdessä oppi- laitosten kanssa hanketoiminnan mahdollisuuksia, jotta voimme kehittää kaupunkia mineraaliteollisuuden arvoketjun eri osien yritys- ja innovaatioympäristönä.

Markkinoimme Rovaniemen logistista sijaintia kaivosten läheisyydessä osaa- ja sijoittautumismarkkinoinnin keinoin.

Viestimme mineraaliteollisuuden hankkeista säännöllisesti, saavutettavasti ja avoimesti. Luomme asukkaille tapoja vaikuttaa hankkeiden etenemiseen.

Kilpailukykyisen mineraali-teollisuuden kokonaiskehitys

Kuinka vaikuttavasti kaupunki on kehittänyt kestävää mineraalialan toimintaa, vahvistanut alan osaamista ja työvoimaa sekä luonut toimivia rakenteita mineraaliteollisuuden arvoketjujen tukemiseksi?

Tavoitteen mittaaminen perustuu kärkialan teemoihin:

Teema → Mitattava ydin

Kestävän toimintaympäristön ja arvoketjujen vahvistaminen

Miten kaupunki on vahvistanut mineraaliteollisuuden toimintaympäristöä ja arvoketjuja kestävän, hyväksyttävän ja kilpailukykyisen toiminnan tueksi?

Mineraaliteollisuuden osaamisen ja työvoiman vahvistaminen

Miten kaupunki on edistänyt mineraaliteollisuuden osaamisen ja työvoiman saatavuutta?

Teemojen laadullinen arviointi toteutetaan kerran vuodessa.



Teemaa kuvaava määrällinen mittari:

Kaivostoiminnan ja louhinnan liikevaihto

Lähtötaso 2024: 67 milj.€

Tavoitetaso 2030: 100 milj. €

*Lähde: Yritysten toimipaikat kunnittain -tilasto, Kaivostoiminta- ja louhinta B05-09



Luovat alat ja tapahtumateollisuus

Luovat alat ja tapahtumateollisuus

Merkitys ja nykytila

Luovat alat ovat Rovaniemellä kasvava ja monimuotoinen toimiala, joka kattaa taiteen, kulttuurin, muotoilun, tapahtumat, digitaalisen sisällöntuotannon ja luovat palvelut. Kaupungissa toimii useita korkeatasoisia ja kansainvälisesti tunnustettuja toimijoita, ja ala kytkeytyy vahvasti kaupungin vetovoimaan ja identiteettiin sekä hyvinvointiin ja matkailuun. Luovien alojen merkitys korostuu aineettomassa arvonluonnissa, kulttuurisessa vetovoimassa ja paikallisyhteisöjen elävöittämisessä. Taiteen ja luovien alojen arvostus näkyy kaupungin henkisenä pääomana, uudistumiskyknä sekä kyknä synnyttää uutta yhteistyötä eri toimialojen ja osajien välille. Korkeakoulut toimivat keskeisenä moottorina luovien alojen kehityksessä ja tarjoavat osaamista, tutkimusta ja uusia innovaatioita.

Panostaminen tapahtumateollisuuteen tarjoaa merkittäviä mahdollisuuksia kaupungin taloudelliselle kasvulle ja kansainväliselle näkyvyydelle. Laadukkaiden ja monipuolisten tapahtumien järjestäminen vahvistaa Rovaniemen asemaa vetovoimaisena kulttuurikaupunkina, lisää matkailijoiden määrää ja edistää paikallista elinkeinoelämää. Lisäksi tapahtumat luovat alustan yhteistyölle eri toimijoiden välillä ja tukevat luovan alan ammattilaisten verkostoitumista ja kehittymistä.





Luovat alat ja tapahtumateollisuus

Profiili

Rovaniemen luovat alat ja tapahtumateollisuus pohjautuvat vahvoihin kulttuuri-instituutioihin, taide- ja käsityöverkostoihin sekä kaupalliseen luovaan talouteen. Arktinen identiteetti ja luonnon rauha toimivat alan merkittävimpänä inspiraation lähteenä ja toimintaedellytyksenä.

Kaupunki tarjoaa kansainvälisen ja kehittämishaluisen ympäristön, jossa korkea osaaminen muotoilussa, AV-tuotannoissa ja tapahtumissa yhdistyy matkailuun ja hyvinvointiin. Monialainen yhteistyö ja vahva pohjoinen brändi luovat uusia mahdollisuuksia luovan alan ammattilaisille.

Vahvuudet

Kaupungin arktinen identiteetti ja luonnonläheisyys tarjoavat inspiroivan ympäristön luovalle työlle ja tapahtumille, ja verkostot tukevat erilaisia yhteistyömuotoja. Luovat alat ja tapahtumateollisuus vahvistavat asukkaiden osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja paikallista identiteettiä, joilla on todettu olevan yhteys elinvoimaan ja kaupunkien vetovoimaan. Luovaa osaamista voidaan hyödyntää nykyistä enemmän myös teollisuuden ja kaupunkiorganisaation prosesseissa, palvelujen muotoilussa, asiakaskokemuksen kehittämisessä sekä tiedon

havainnollisessa välittämisessä.

Haasteet

Luovan alan ja tapahtumateollisuuden merkitys kaupungin elinvoiman näkökulmasta ei aina näy strategisessa päätöksenteossa, mikä heikentää alan arvostusta ja pitkäjänteisen kehittämisen edellytyksiä. Toimialaa haastavat myös rahoituksen pirstaleisuus ja hankeperhaisuus, jotka vaikeuttavat pitkäjänteisen työn suunnittelua. Tuotanto- ja tapahtumatilojen puute hidastaa alan kasvua. Uusien luovien liiketoimintamallien epävarmuus jarruttaa innovaatioiden kaupallistamista ja yrittäjyyden kasvua.

Kehittämistarpeet

Luovien alojen ja tapahtumateollisuuden kehittämistä on tuettava pitkäjänteisillä rakenteilla ja ratkaisuilla. Keskeistä on edistää sopivien työ-, tuotanto- ja tapahtumatilojen tarjontaa sekä tukea alan yritystoiminnan kehittymistä vahvistamalla myynti- ja markkinointiosaamista. On myös tarpeen edistää yhteistyötä matkailun, tapahtuma-alan ja oppilaitosten kanssa. Näin luovan alan ja tapahtumateollisuuden osaaminen nivoutuu tiiviimmin osaksi kaupungin laajempaa kehitystä. Kokeilukulttuurin vahvistaminen vauhdittaa uusien ideoiden testaamista ja synnyttää liiketoimintaa.



Luovat alat ja tapahtumateollisuus

KÄRKITOIMENPITEET

Kohdistamme resursseja tapahtumatoimintaan mahdollistaaksemme kaupungin kehittymisen vetovoimaiseksi tapahtumalustaksi.

Kehitämme tapahtumien lupakäytäntöjä ja tapahtumainfrastruktuuria, jotta tapahtumien järjestäminen helpottuu ja kaupungin veto- ja pitovoima kasvaa.

Vahvistamme Rovaniemen asemaa arktisen alueen kulttuurisen ja luovan työn keskuksena hyödyntämällä UNESCO:n kaupungille myöntämää statusta ”Rovaniemi the City of Architecture”.

Otamme käyttöön vaikuttavuusperusteisen tapahtumakumppanuusmallin eri tapahtumatyypeille.

Edistämme oppilaitosten kanssa luovien sisältöjen kokeiluja osana kaupunkiympäristön kehittämistä.

Kehitämme arktisen muotoilun testaus- ja kehittämisympäristöä oppilaitosten ja yritysten kanssa. Se antaa opiskelijoille tilaisuuksia esitellä osaamistaan ja luovia ratkaisuja.

Hyödynnämme nykyistä laajemmin luovien alojen osaajia esimerkiksi kaupungin palvelujen käyttäjälähtöisessä suunnittelussa ja osallisuutta tukevien toimintamallien rakentamisessa.

Luovan Rovaniemen ja arktisen kulttuuri- ja tapahtumakaupungin kokonaiskehitys

Kuinka kaupunki on vahvistanut luovan työn, kulttuurin ja tapahtumien toimintaympäristöä Rovaniemellä?

Tavoitteen mittaaminen perustuu kärkitoimialojen teemoihin:

Teema

Tapahtuma-alustan kehittäminen

Mitattava ydin

Miten kaupunki on kehittänyt tapahtuma- ja kulttuuriympäristöään niin, että tapahtumien järjestäminen, kasvu ja vetovoima vahvistuvat?

Arktisen muotoilun ja luovan työn ekosysteemin vahvistaminen

Miten kaupunki on tukenut arktisen muotoilun ja luovan työn hyödyntämistä kehittämisessä, kokeiluissa?

Teemojen laadullinen arviointi toteutetaan kerran vuodessa.



Teemaa kuvaava määrällinen mittari:

Vaikuttavuusperusteiset isot tapahtumakumppanuudet*

Lähtötaso 2026: -

Tavoitetaso 2030: 5 kpl/vuosi

*Lähde: Rovaniemen kaupunki

YHTEENVETO

Rovaniemen elinvoimapolitiittinen Kasvuohjelma 2026-2030

VISIO

Vuonna 2040 Rovaniemi on kiinnostavin arktisen osaamisen kansainvälinen keskus, jossa kaupunki, yritykset, oppilaitokset ja muut paikalliset toimijat luovat yhdessä innovatiivisia ja kestäviä ratkaisuja. Ne vahvistavat monipuolista elinkeino-rakennetta koko kaupungin alueella. Rovaniemi luo elinvoimaa ja mahdollisuuksia sen asukkaille. Avoin vuoropuhelu ja kärkialoihin kohdennetut panostukset ovat tuottaneet kestäväää kasvua sekä uusia yrittämisen ja työskentelyn mahdollisuuksia.

PAINOPISTEET JA KÄRKITOIMENPITEET

YRITTÄJÄKESKEISYYS

Rovaniemi on yritysmyönteinen kaupunki, jossa elinvoimapolitiikka perustuu yrittäjien tarpeisiin ja avoimeen vuoropuheluun.

OSAAJAVETO- JA PITOVOIMA

Rovaniemi tunnetaan osaajien ja opiskelijoiden vetovoimaisena kotikaupunkina, jossa arki, opiskelu ja työmahdollisuudet muodostavat sujuvan kokonaisuuden.

KEHITTÄMISEN KULTTUURI

Rovaniemellä on rohkea ja kokeileva kehittämiskulttuuri, joka tukee luovuutta ja elinvoiman uudistumista.

Jokaiselle painopisteelle on määritelty kohdennettuja kärkitoimenpiteitä. Rovaniemellä tehdään lisäksi edunajamista, jotta Rovaniemen kasvu, elinvoima ja erityispiirteet tunnistetaan ja huomioidaan valtion päätöksenteossa, rahoituksessa ja ohjausjärjestelmissä. Myös edunajamiselle on asetettu kärkitoimenpiteitä. Elinvoiman kasvua edistetään myös Rovaniemen yrittäjien kanssa yhteisellä elinvoimalupauksella.

KILPAILUKYKYKÄRJET

YMPÄRIVUOTINEN MATKAILU JA HYVINVOINTI



ARKTINEN TURVALLISUUS JA LOGISTIIKKA



MINERAALITEOLLISUUS JA SITÄ PALVELEVAT ARVOKETJUT



LUOVAT ALAT JA TAPAHTUMATEOLLISUUS



Rovaniemellä panostetaan kilpailukykyä vahvistaviin ja elinkeinorakennetta monipuolistaviin kärkialoihin. Digitaalisuuden ja datatalouden sekä kierto- ja energiatalouden ja ilmastoviisauden edistäminen toimivat poikkileikkaavina periaatteina siltä osin kuin ne soveltuvat näiden kärkialojen kehittämiseen.

MITTAAMINEN

Kasvuohjelman eri teemoja arvioidaan laadullisesti ja määrällisesti kerran vuodessa. Mittareita kehitetään osana raportointia. Ohjelman toteutuksen vastuut sovitaan kaupungin toimialojen välillä.

Yrittäjäkeskeisyys	Osaajaveto- ja pitovoima	Kehittämisen kulttuuri	Kärkialojen kilpailukyvyn kokonaiskehitys	Ympärivuotinen matkailu ja hyvinvointi	Arktinen turvallisuus ja logistiikka	Mineraaliteollisuus ja sitä palvelevat arvoketjut	Luovat alat ja tapahtumateollisuus
Yritystoiminnan kasvuedellytysten kehitys	Elinympäristön vetovoiman kehitys	Kaupungin kokeilu- ja ennakoituvuuden kehittyminen	Kärkialojen strategisen ohjauksen kehitys	Matkailun kestävä kehittäminen ohjaus ja yhteistyö	Arktisen logistiikan ja infrastruktuurin kehittäminen	Kestävän toimintaympäristön ja arvoketjujen vahvistaminen	Tapahtuma-alustan kehittäminen
Sijoittumisen, elinkeinopolitiikan ja yritysmyönteisyyden vahvistaminen	Osaajien vetovoima- ja pitovoimakkehitys	Korkeakoulu- ja kumppanuuslähtöisen kehittämisen aktiivisuus ja vaikuttavuus	Kärkialojen kasvu- ja investointiedellytysten kehitys	Ympärivuotisuuden ja kestävien matkailualueiden kehittäminen	Arktisen turvallisuuden liiketoiminta- ja testausympäristön kehittäminen	Mineraaliteollisuuden osaamisen ja työvoiman vahvistaminen	Arktisen muotoilun ja luovan työn ekosysteemin vahvistaminen
Yritysilmapiirin ja yhteistyön kehitys	Kaupungin elävyyden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Paikallislähtöisen kehittämisen vahvistaminen	Kärkialojen TKI- ja osaamisperustan vahvistaminen	Kulttuurin, hyvinvoinnin ja innovaatioiden kytkeminen matkailuun			

Liitteet

LIITE 1.

Tavoiteltu tulevaisuuskuva 2040

Tämän kasvuohjelman toteutuskaudella 2026–2030 tähdätään erityisesti yritysmyönteisen toimintaympäristön kehittämiseen. Sitä tuetaan elinkeinorakennetta monipuolistavien kasvualojen valinnalla ja koordinoitulla vuoropuhelulla ja verkostotyöllä. Nämä ovat ensiaskelia tiellä kohti vuoden 2040 tulevaisuuskuvaa.

Vuoteen 2040 mennessä Rovaniemelle on muodostunut vahva ja rohkea kokeilukulttuuri. Uusien toimintamallien ja liiketoimintamahdollisuuksien ennakoluulon kokeileminen on arkipäivää.

Rakenteisiin juurtunut toimintatapa edistää elinvoiman uudistumista, synnyttää uusia innovaatioita ja vahvistaa Rovaniemen asemaa houkuttelevana ja monipuolisena kansainvälisenä asuin- ja yrityskaupunkina.

Kansainvälisyys ja yrittäjyysosaaminen rakentuvat pitkäjänteisesti koko koulutuspolulla yhteistyössä oppilaitosten ja elinkeinoelämän kanssa. Yritysten kasvu ja monimuotoisuus perustuvat verkostomaiseen toimintamalliin ja riittävästi resursoituun yritysytteistyöhön. LUC-konsernin, toisen asteen oppilaitosten ja yritysten välinen tiivis yhteistyö on kasvattanut korkeakoulutuksen ja tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan merkitystä. Yhteistyön ansiosta uusia innovaatioita on syntynyt erityisesti matkailussa, teollisuudessa ja luovilla aloilla.

Rovaniemen saavutettavuus ja kansainväliset yhteydet ovat vahvistuneet logistiikkaetujen, vahvan edunvalvontatyön ja lisääntyneen kansainvälisen näkyvyyden ansiosta.

Sujuvat liikenneyhteydet, esimerkiksi eurooppalainen raideleveys, sekä drooniteknologia ja digitaalinen infrastruktuuri tukevat liikkumista, kaupankäyntiä ja yhteistyötä. Lisääntyneet ja monipuolistuneet yhteydet ovat mahdollistaneet matkailun kehittymistä aiempaa ympärivuotisemmaksi ja kasvattaneet kestäväillä kulkuvälineillä tehtävää työmatkaliikennettä.

Teollisuus on Rovaniemen kehityksen ytimessä. Arktinen toimintaympäristö ja kansainväliset yhteydet luovat alalle vahvan perustan, ja teollisuuden monipuolistuminen vahvistaa elinvoimaa ja työllisyyttä ympäri vuoden.

Kaivostoiminnan läheisyys on tarjonnut mahdollisuuksia jalostavalle teollisuudelle ja houkuttelee alueelle alan osaajia perheineen. Lisäksi turvallisuus- ja puolustussektorin merkitys Rovaniemelle on kasvanut Nato-investointien ja puolustusvoimien myötä. Se on tuonut uusia liiketoimintamahdollisuuksia teknologia- ja turvallisuusalalle. Kasvanut kiinnostus Rovaniemeä kohtaan on tuonut alueelle myös muuta teollisuutta ja monipuolistanut siten kaupungin elinkeinorakennetta entisestään.

Rovaniemi kasvaa kestävästi. Kasvu on hallittua, ja Rovaniemi on hyvä asuinpaikka kaikille.

Väestönkasvu ja asuminen ovat hallinnassa vastuullisten ratkaisujen sekä monimuotoisen maahanmuuton ja työperäisen muuttoliikkeen ansiosta. Markkinaehtoinen rakentaminen, laadukas ja kohtuuhintainen asuminen sekä perheystävälliset ja saavutettavat palvelut varmistavat, että Rovaniemi on vetovoimainen, monipuolinen ja viihtyisä asuinpaikka kaikille.

Kaavoitus pohjautuu kestävään ja ennakoivaan maankäyttöön. Palvelun sujuvuudesta saadaan kiitosta. Strateginen yleiskaava on luonut perustan elinvoiman suunnitelmalliselle kehittämiselle koko kaupungissa: keskustassa, palvelukylissä ja kylissä. Tämä parantaa palvelujen saavutettavuutta ja monipuolistaa yritystoimintaa. Kylät ovat profiloituneet omien vahvuuksiensa kautta.

Tavoitteena on vaalia omaleimaista paikalliskulttuuria ja luoda kiinnostavaa, elämyksellistä ja luovuuteen kannustavaa mahdollisimman esteetöntä kaupunkitilaa, joka vahvistaa asuinalueiden vetovoimaa ja yhteisöllisyyttä. Näin kaupungista rakentuu kestävä, viihtyisä ja pitkällä aikavälillä houkutteleva asuinpaikka kaikille.

Rovaniemellä lapsilla ja nuorilla on turvallinen arki ja valoisa tulevaisuus.

Kaupungin pitovoima muodostuu työ- ja opiskelumahdollisuuksien lisäksi arjen sujuvuudesta, turvallisesta ja viihtyisästä elinympäristöstä sekä lasten ja nuorten mahdollisuuksista hyvään arkeen.

Koulutus ja osaaminen ovat jatkuvan kehittämisen kohteena. Korkeakoulutus, ammatillinen koulutus, täsmäkoulutukset ja tiivis työelämäyhteistyö varmistavat osaavan työvoiman saatavuuden ja yritysten uudistumiskyvyn. Opiskelijat löytävät kaupungista harjoittelupaikkoja, ja tarjolla on monipuolisesti työssäoppimisen mahdollisuuksia. Osaamisen kehittäminen toimii perustana innovaatioille ja kaupungin elinvoimalle.

Rovaniemi on arktisen alueen johtava liikunnan ja kulttuurin keskus. Monipuoliset liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut mahdollistavat hyvän arjen kuntalaisille ja rakentavat vahvaa matkailubrändiä, joka perustuu paikallisen luonnon ja kulttuurin ainutlaatuisuuteen. Kaupungin vahva kulttuurinen omaleimaisuus sekä luovien alojen toiminta tarjoavat lapsille ja nuorille inspiroivia ympäristöjä oppia, kasvaa ja rakentaa suhdetta kotikaupunkiin.

Päätöksentekoa ohjaa pitkäjänteinen ja avoin johtaminen, jossa asukkaat, yritykset ja sidosryhmät osallistuvat aktiivisesti suunnitteluun ja toteutukseen.

Kaupungin yhteistyöhön perustuva johtamistapa vahvistaa yhteisöllisyyttä, luottamusta ja uskoa tulevaisuuteen koko kaupungissa. Rovaniemen kaupunkibrändi ja rohkea toimijuus näkyvät kaupungin kehityksessä. Kaupunki korostaa ainutlaatuisuuttaan ja houkuttelee uusia asukkaita, yrityksiä ja investointeja.

Arktinen identiteetti, monipuolinen kaupunkirakenne, luonnonläheisyys sekä innovatiivinen toimintakulttuuri muodostavat perustan Rovaniemen vetovoimalle ja menestykselle tulevaisuudessa.

LIITE 2.

Ohjelman laadinnan tausta

Kasvuohjelman laadinnan tausta ja osallistaminen

Kasvuohjelma 2026–2030 on laadittu laajassa yhteistyössä kaupungin, elinkeinoelämän, oppilaitosten, järjestöjen ja kaupunkilaisten kanssa. Ohjelman tavoitteena on muodostaa yhteinen, pitkäjänteinen suunta Rovaniemen elinvoiman kehittämiselle ja varmistaa, että kaupungin päätöksenteko, investoinnit ja kehittämistyö perustuvat ajantasaiseen tietoon ja osapuolten yhteiseen näkemykseen.

Työ käynnistyi alkuvuodesta 2025 nykytila-analyysillä, joka sisälsi tilastollisen tarkastelun, kilpailukykyanalyysin, kohdennetut haastattelut sekä keskeisten toimintaympäristömuutosten ennakkoinnin. Tämän pohjalta järjestettiin useita työpajoja ja kuulemistilaisuuksia, joihin osallistui yrityksiä, yrittäjäyhdistyksiä, kyläalueiden edustajia, oppilaitoksia, kaupungin asiantuntijoita sekä poliittisia päättäjiä. Työpajoissa tunnistettiin elinvoiman vahvuuksia, kipupisteitä ja kehittämistarpeita, jotka ohjasivat ohjelman painopisteiden ja kärkitoimenpiteiden rakentumista.

Kasvuohjelman valmistelussa hyödynnettiin lisäksi muuta ajankohtaista aineistoa, kuten kaupunkistrategian, strategisen yleiskaavatyön ja matkailuohjelman laadintamateriaalia sekä Lapin yrittäjyysstrategiaa ja Lapin älykkään erikoistumisen strategiaa. Kasvuohjelman luonnoksista kerättiin palautetta toimialajohtajilta, luottamushenkilöiltä ja yhteistyökumppaneilta.

Lopullinen ohjelma pohjautuu yhteiseen näkemykseen siitä, miten Rovaniemi vahvistaa elinvoimaa, monipuolistaa elinkeinorakennetta, kehittää kärkialoja ja rakentaa yhteistyöhön perustuvaa kehittämiskulttuuria tulevinä vuosina.



ROVANIEMI